

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 15.—
za četrt 8.50
za en mesec 2.25
za Nemčijo celoletno . 28.—
za ostale inozemstvo . 36.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Odgovarjajoče veleposestvo.

Naše kranjsko »ustavoverno« veleposestvo se je v družbi s svojo znano izjavo v kranjskem deželnem zboru nesmrtno blamiralo. S. L. S. je nemškimi graščakom odgovorila tako krepko, da so v današnjih graških dnevnikih prišli komaj do sape. Sestavili so v naglici klavern odgovor, ki si ga hočemo nekoliko natančneje ogledati.

Najprej je značilno to, da »ustavoverni« kranjski nemški graščaki popolnoma zamolčujejo najvažnejše stavke izjave, ki jo je podal dr. Šusteršič v imenu S. L. S. v odgovor ošabni veleposestniški kuriji, in baš na najkrepkejši udarce dr. Šusteršičeve naši nemški baroni ne odgovarjajo.

Dr. Šusteršič je konstatiral, da je veleposestvo v svoji izjavi protestiralo zoper to, da se S. L. S. poslužuje svojih večinskih pravic v okviru deželne in državne ustave po svojih demokratičnih načelih in zoper to, da je cesar sankcioniral od večine sklenjeno in od vlade predloženo mu občinsko reformo za deželo ter zahtevalo, da se morata vlada in najvišji zakonodajni faktor v državi ukloniti volji desetih kranjskih graščakov. To je očitno ustavolomno stališče, na katerega se je postavila stranka, katera se imenuje v eni sapi »ustavoverna«.

Na to gospodje veleposestniki niti z eno besedo ne odgovarjajo, ampak mimogrede le pravijo, da ni res, da bi morala vlada potrditi vse zakone, ki jih deželni zbor sklene, če ne, bi morala n. pr. vlada potrditi tudi novi šolsko-nadzorni zakon, ki ga je zdaj izdelal koroški deželni odbor in zoper katerega protestirajo Slovenci.

Čestiti »ustavoverni« kranjski veleposestniki so pri tem popolnoma prezrli: 1. da se njihov protest obrača zoper vže od cesarja sankcioniran zakon, česar bi stranka, ki postavlja za svoje prvo načelo strogo ustavovernost, nikoli ne bi smela storiti (republicancem bi bilo to n. pr. čisto dovoljeno), 2. da je bil občinski zakon sklenjen praviloma v najstrožjem okviru deželnozbornske kompetence in v okviru tozadavnega državnega zakona. Zato ga je vlada morala predložiti v potrjenje. Kaj bo vlada storila nasproti koroškemu šolsko-nadzornemu zakonu,

to je njena stvar. Če bo ta zakon odzvel Slovincem, ki tvorijo tretjino prebivalstva, vsakršno zastopstvo, potem bo gotovo krivičen in vlada ga ne bo smela potrditi, dočim kranjski občinski zakon ne vsebuje nobene krivice proti nikomur. Ozira se na cenzus, pa obenem na vse, ki v občini nekaj let bivajo ter imajo političen interes na njeni upravi; tako združuje popolno demokratičnost s tisto mero ozira na davčno moč in inteligenco, ki je združljiva z modernimi demokratičnimi načeli in ki jo je tudi vlada v okviru državnega zakona našla za zadostno. Če pa gospodje veleposestniki ne kapirajo, kaj je demokracija in kaj od moderne države zahteva, jim mi ne moremo pomagati; če demokratičen mošt ne gre v stare mehove, bodo pa počili.

Nadalje pa se čestiti gg. veleposestniki popolnoma izogibajo dotakniti se tistih časov, ko so oni v kranjskem deželnem zboru v zvezi z liberalno stranko tvorili neznatno večino. Takrat so gospodje neomajno stali na stališču, da se mora vse, kar sklene večina, tudi sankcionirati, naj bo veliki manjšini prav ali ne. Zdaj so pa to svoje politično načelo čez noč opustili in štoje ravno na nasprotnem.

Tudi niso gospodje veleposestniki odgovorili na to, da so oni zastopniki 397 volivcev, S. L. S. pa jih zastopa blizu 100.000! Če računamo k Nemcem liberalce, ki spadajo vedno k njim, kadar gre zoper demokratične zakone, si stojijo nasproti večina, ki zastopa 100.000 volivcev proti manjšini, ki jih zastopa desetkrat manj — 10.000! In dalje ne uvažujejo prečistiti veleposestniki, da ima njihovih 397 volivcev deset mandator ne po pravici, ampak vsled čisto neupravičenega srednjeveškega privilegija. Na vse to so pa nemški baroni in vitezi pozabili odgovoriti.

Glede cestnega zakona pravijo gospodje veleposestniki v graških listih, da bi morali kakor doslej biti zastopani v cestnih okrajnih odborih. Toda že včeraj jim je dr. Šusteršič povedal, da ga ni splošno veljavnega zakona, ki bi mogel siliti deželni zbor, da cestni zakon sestavi po načelu interesnega zastopstva! S. L. S. je pač tega nazora, da mora cestni zakon sloneti na krajevnem zastopstvu, ker ima vsak interes na tem, da imajo tako posamezni okrajji kakor cela dežela dobre prometne zveze in se tako cela dežela gospodarsko dvigne, dočim so dozdej pač tisti, ki imajo najbolj debelo mošnjo, bili zastopani v cestnih odborih, veliko krajev pa je bilo, ki sploh niso bili za-

stopani in so se tako skrajno zanemarili v škodo prometu cele dežele. Če tudi ta modrost ne gre v staroverske nemške plemenitaške glave, jim je seveda ne moremo viliti v možgane. Gospodje veleposestniki bi nemara cestni zakon najrajši tako imeli, da bi bile ceste čisto njihove, kmet pa bi imel le pravico jih graščakom delati, kakor je bilo v onih lepih časih, ko so praočetje naših častitih kranjskih veleposestnikov kmeta upregali v svoje vozove in se redili od njegovega pridelka.

Kar pa se tiče zatrdila naših plemenitih veleposestnikov, da tisti članek v »Neue Freie Presse« ni potekel iz njihove srede, je to zelo zanimivo. Ni izključeno, da je tisti članek, ki svetuje liberalcem, naj se Nemcem pridružijo in v znamenju zveze z njimi gredo v novi volivni boj zoper S. L. S., liberalnega izvora, in sicer diši ta članek močno po znanem hofratu. Le ta bi bil zmogel kaj takega, da vladi svetuje, naj razpusti kranjski deželni zbor na ljubo Nemcem. Kakor vedno, tudi toplot prijazni hofrat ni imel sreče: njegova ideja se zdi celo kranjskim Nemcem preneumna in pregrda. Jako značilno!

PONEVERJENJE V SRBSKEM FINANCNEM MINISTRSTVU.

Zaprli so blagajnika srbskega finančnega ministrstva Bogdana Markovića, ker je poneveril 170.000 dinarjev.

AVSTRIJA IN SRBIJA.

Poroča se, da si stojijo ob Drini precej močne avstrijske in srbske čete nasproti, ki so pripravljene vsak trenutek izstreliti svoje puške preko reke. Vzrok temu je izizvalno postopanje Srbov, ki hočejo kar usurpirati bosensko ozemlje. Ob Drini, ki meji med Bosno in Srbijo, se namreč vrše vedno spori zaradi otokov sredi te reke, ker se ni določeno, čigavi so. Srbski vojaki dostikrat izzivajo na nesramen način, a naši morajo mirno trpeti to, ker Aehrenthal nima — časa, da bi posredoval. Dalje se tudi čuje, da imajo Srbi že dva meseca zaprtega nekega avstro-ogrškega častnika, ki si je med potovanjem po Srbiji preskrbel potni list na drugo ime, da bi se ga ne nadlegovalo vedno. Nekdo ga je denunciral in srbske oblasti ga imajo sedaj v strogem zaporu, kakor kakkega zločinca. Aretovani častnik je neki Rajaković, ki je že dalje časa odsoten od svojega polka; ve se tudi, kje je. Avstrijski častnik pa mora čakati v srbskih ječah, da bo avstrijski zunanji minister Aehrenthal padel

pred vso avstro-ogrsko javnostjo Milovanoviću okoli vratu. Res, čudne razmere.

PROTESTANT O KATOLIŠKIH MISIJONIH V INDIJI.

Krasno spričevalo katoliškim misijonarjem podaja nek protestantovski arhidijakon v angleškem časopisu »Guardian«. Po tem poročilu posnamemo sledeče: Indija šteje 294 milijonov prebivalcev, med temi je samo 2.900.000 kristjanov; od teh jih pripada katoliški cerkvi okoli dva milijona, ki so pa izborno organizirani. Uprava njih naselbin je silno spretno urejena in razširjanje katolicizma je običudovanja vredno. Vse delo se vrši pod nadzorstvom papeževnega delegata. Vse škofije in prefekture imajo svoje cerkve in kapele, nekatere izmed njih imajo tudi lastna semenišča in verske zavode vsake vrste. Število misijonarjev se vedno bolj množi; samostanov ženskih in moških je vedno več in plodonosno delujejo; ustanavljajo bolnišnice, lekarne, sirotišča in zavetišča vsake vrste. Njih glavna moč pa obstoji v mladini; nobena verska sekta nima takega vpliva na mladino kakor ravno katoliška Cerkev. Šole vodijo večinoma frančiškani in jezuiti; slednji imajo tudi svoje univerze in višje šole. Frančiškani imajo v severni Indiji 8 kolegijev z 2000 otroci. V Bombaju in Kalkuti obiskuje katoliške šole 1625, v Trihinopolu pa 800 gojencev. V višje dekliske šole in penzionate zahajajo tudi anglikanske deklice. Katoliške šole so sploh prve v Indiji. »Če vse to premišljam,« piše protestantovski dijakon, »moram reči, da za nas ni druge rešitve kakor da se predvsem na vzgojo mladine vržemo. Pošljite nam samskih bratov in sestra sem, ki se bodo izključno vzgoji mladine posvetili, prevzeti samo od ene misli: služiti in delati Bogu v čast ne glede na zemeljsko plačilo.«

BURNJA SEJA FRANCOSKE ZBORNICE.

Francoska zbornica je otvorila 25. t. m. popoldne zasedanje. Ker je bilo vloženih veliko interpelacij z ozirom na stavko žezničarjev, so bile galerije nabito polne. Socialisti so psovali policijskega predsednika Lepina, ki se je nahajal v bližini vhoda. Drugi poslanci so protestirali. Nastal je velikanski škandal, tako da je predsednik prekinil sejo. Ko so sejo nadaljevali, je bilo mirno. O vseh interpelacijah z ozirom na stavko se je skupno razpravljalo. Čany izjavlja, da so bile zahteve žezničarjev upravičene. Ostro je izdela Briand Colliny. Očitaj je Briandu, da je igral

LISTEK.

Mati.

Pavel Keller.

Poznal sem jo dobro, imela je lepo zveneče ime; njen mož je bil profesor in užival razna dostojanstva. Vedno, ko se je spominjam v svojih mislih, in tudi zdaj, ko te vrstice o nji pišem, ji ne morem najti primernejšega imena kakor — mati. Dolgo časa je čakala v svojem zakonu na materinsko srečo: njena želja se je izpolnila. Dobila je sina in dala so mu ime Jožef. Nekoč sem bil v njeni hiši; bil sem priča, ko se je klanjala nad zibelko svojega otroka in vedno iskala pogled, dušo v njegovih očeh. In ravno takrat je vzkliknila z radostjo v prsih; sedaj da jo je otrok spoznal, da jo je pogledal in se nasmešnil. O, mati je bila presrečna.

Ne vem zakaj mi je takrat postalo tesno pri srcu in zakaj je prešinil strah mojo dušo. Zdi se mi, da je vstala že takrat temna slutnja v meni, katere resničnost mi je par dni na to naš najboljši zdravnik potrdil: mali Jožef je bil slep.

Ni mi znano, kako je to strašno novico prenesla: to pa vem, da ni zbolela,

tudi jokala ni, ampak noč in dan je sedela pri zibelki malega Jožefa in sama zase to vest razglabljala.

Čez par tednov sem jo videl vsak dan iti mimo mojega doma; hodila je v šolo k ravnatelju, ki je vodil zavod za slepe. Kupila si je celo biblioteko, knjig, ki so obravnavale vzgojo slepih, in študirala cele dneve sedeč ob postelji svojega slepega deteta. Marsikaj se je naučila iz teh knjig, še več pa iz svoje lastne duše. Njegova duša naj bi bila iz vseh studencev in virov, ki privro iz vere, znanosti in umetnosti. Da bi mu te luči prižgala, to je bila njena edina želja.

Njena edina briga je bil slepi deček. Ne spominjam se, da bi jo kdaj videl pri njenih gospodarskih opravilih razven onih, ki so se nanašali na dečka; nikdar jo nisem videl brez otroka, ne v hiši ne izven hiše. »Midva imava samo dvojce oči,« je govorila, »in teh mu ne smem vzeti.«

Imela je krasen vrt; prišel sem na vrt nekega čarovitega spomladanskega dne. Vse naokoli je blestelo, cvetelo v čarobnih barvah. Sedela je s petletnim otrokom na vrtni klopi in mu pripovedovala pravljice. Pri tem pa je imela oči zaprte. Ko sem prišel bližje, se me je ustrašila in me pogledala. Vsled prevelike svetlobe je s trepalni-

cam mežikala. Vedel sem, da je dolgo, morda cele ure v pomladnem vrtu z zaprtimi očmi sedela in se tako tisočim čudežev odrekla, pri kojih blesku se ni moglo dečkovo slepo oko naslajati. Iz istih vzrokov ni nikdar potovala.

»Nama je vseeno, kje sva,« je rekla, »ali kadar doraste, bodeva šla k morju, da bo slišal šumenje in kipenje morskih valov.«

Vsako poletje je preživela z otrokom na deželi; peljala ga je h konjem, kravam, ovcam, da jih je otipal s svojo roko. Pustila je, da je drsnila njegova roka čez plug in brano; vodila ga je k vaškemu tolmunu, kjer mu je opisala vsak gibljev gosij in rac; metala je kamenje v vodo in opisovala vitke lastovke, ki so letale nad njunima glavama.

Dala je vjeti vrabce, ribe, črve, martinčke, da jih je otipal in jih je zopet spustila. Prinesla mu je vsakih vrst sadje; šla je z njim v klet, v senico, zlezla je z njim k zvonovom vaškega zvonika. Na ta način mu je skušala predstaviti in podobe začrtati v njegovo dušo.

Vadila je tudi njegovo fantazijo; deček je znal pripovedovati s tako fantazijo, kakršne je redko najti pri otrocih, ki imajo zdrave oči. Mati je bila ob takih priilikah presrečna. Znala je, da je fantazija oko naše duše, ki ne pozna

nobene meglenosti, nobene noči, in koje pogleda ne omeji noben horizont.

Nekoč jo je vprašal, kako zgledajo nebesa. Opisala mu jih je s tako fantazijo, kakršne je zmogel samo orientalski pesnik. Ko je tako govorila z zaprtimi očmi, mehke roke na njegovih ramah držeč, je deček globoko in težko vzdihnil; njegov obraz je zdrgel in iz mrtvih oči so mu tekale solze, da je bolestno vzkliknil: »O mati, vsega tega jaz ne morem videti!«

»Videl boš, srce moje, vse boš jasno videl; v nebesih bodo tvoje oči večje, lepše in jasnejše kakor so moje.«

»Ali je to resnica, mati, da bom videl? Da bom res videl?«

»Videl boš, in Bog ti bo vse pokazal, česar sedaj ne moreš videti.«

»Tudi rože in ptice?«

»Tudi te, vse boš videl.«

»O mati, kdaj pride tisti čas, ko se bodo moje oči odprle in videle rože in ptice?«

Nikdar mu ni rekla, da je nesrečen; varovala se je vedno, da nič ni kazala sočutja, katero slepca tako boli. Nikdar mu ni pripovedovala o sreči onih, ki imajo zdrave oči; ko mu je evangelij brala, je prezrla nalašč dogodek s sleporojenim, da bi v njem neutolažljivih hrepenenj ne vzbudila.

In vendar je živel v dečku nepre-

ob stavki dvorezno vlogo. Tisti Briand, ki je ukazal zapirati železničarje, je sam včasih priporočal splošno stavko. Briand je postopal kot lopov. (Briand skomolcuje.) Predsednik Brisson pograta govornika. Collin je končno odločno obsojal, ker so uporabljali vojake pri stavki.

PRAV PO RUSKO.

V Grjasevcu je deželni glavar Španov pri sprejemu pri gubernatorju dejal načelniku nekega odbora, generalnemu poročniku Levašovu, da ga odbor nadleguje z neumnimi in predrznimi dopisi. Levašov je odgovoril, da si prepove take besede po tako mlademu možu, kakor je Španov. Glavar je nato dal generalu zausniko, a generalni poročnik Levašov je nato ustrelil Španova in se sam javil sodišču.

Dnevne novice.

+ **Shod S. L. S.** Pri Sv. Trojici nad Cirknico se je vršil v nedeljo zelo dobro obiskan shod. Govoril je poslanec Gostinčar o državnem in deželnem zboru. Pojasnil je delovanje Slov. Lj. Str., katera deluje dosledno posebno v deželnem zboru. Lovski zakon, občinski volivni red, cestni zakon, šolsko nadzorstvo itd. so stvari, katere je v korist ljudstva izvršil deželni zbor. Liberalci, ki so sedaj pravzaprav podobni ubitemu loncu, nasprotujejo vsem postavam, ki so se sklenile v korist ljudstva. Zborovalci so z zanimanjem poslušali in odobravalni govor. Predsednik shoda č. g. župnik Bajec je s pozivom k vztrajnosti in edinosti zaključil res lepi shod.

+ **Lepa perspektiva liberalne stranke.** Na nekem liberalnem sestanku, na katerem so se zbrali generali napredne stranke in razmotrivali mizerijo liberalne politike, je padla tudi misel, naj bi narodno-napredni poslanci posnemali vzgled nemškega veleposestva in deželnozborsko dvorano zapustili. Na ta način bi prišlo do razpusta deželnega zbora, in liberalna stranka bi prišla iz novega volivnega boja močnejša in pomlajena nazaj v deželno hišo. »Ni vraga,« se je oglašil dr. Triller, »da imamo 20.000 kron na razpolago, pa gotovo zmagamo.« Na te otročje misli je izborni odgovoril dr. Tavčar, ki je dejal: »Niti naših otrok otroci ne bodo prišli pomlajeni v kranjski deželni zbor.« Če se pomisli, da je liberalce pri zadnji volitvi na Dolenjskem stal vsak glas najmanj 4 krone, potem bi morali liberalci na žaklje denarja imeti, ako bi hoteli na tak način pri volitvah manevrirati. Sicer pa značajnost in močnatost volivcev S. L. S. ni za noben denar naprodaj! Samo čuditi se moramo, da se nahajajo med liberalnimi prvakmi tako naivni in kratkovidni »politik« kakor je dr. Triller!

+ **Ivan Hribar** še zdaj ne more preboleti udarca, ki mu ga je zadala vlada s tem, da ga ni hotela za ljubljanskega župana potrditi. Šel je iskat hladilnega balzama za svoje rane v Bosno in povedal srbskim žurnalistom, da je vse minljivo na svetu, da je naklonjenost dunajskih mogotcev vedno nestalna in da ga cesar ni potrdil za župana ljubljanskega vsled klerikalnih denuncijacij. Kdor je zasledoval vso zadevo glede nepotrditve Hribarjeve, mora reči, da je postopala naša stranka popolnoma korektno v tej zadevi in da so »klerikalne denuncijacije« samo halucinac-

cije, ki vstajajo v glavah liberalcev. Povedal je tudi, da ne bomo imeli več te časti, da bi ga videli v novem občinskem svetu.

+ **Potvara.** Današnji »Narod« prinaša poročilo, da se je mudil te dni na Dunaju ogrski trgovinski minister Hieronim in da je imel dolga posvetovanja z avstrijskim železniškim ministrom Vrbo in da se je trudil pregovoriti avstrijsko vlado, naj odneha od dogovora leta 1907., da se zgradi železniška zveza z Dalmacijo čez Belo Krajino, Karlovec in Ogulin. Ta vest je, kar Belo Krajino zadeva, nesrečna in jo je »Narod« v poročilo vtaknil, da bi Belokranjce begal. Belokranjska železnica nima s tistimi posvetovanji popolnoma nič opraviti.

+ **Lička železnica.** »Neue Fr. Presse« je objavila članek, v katerem trdi, da se je v soboto popoldne posvetoval ogrski trgovinski minister Hieronim z avstrijskim železniškim ministrom Vrbo glede na ogulinsko progo. Po dogovoru glede na pogodbo leta 1907. se je obvezala Ogrska, da zgradi najkasneje leta 1911. ogulinsko železnico, ki se zveže z dalmatinsko mejo. Koalicijska vlada je zagotovila gradbo železnice konzorciju, v katerem so »Unionbank«, »Ogrska komercialna banka« in »Ogrska agrarna banka«. Konzorcij je proračunal stroške za zgradbo z 215 milijoni kron, medtem ko so prvotno mislili, da bo stala nova železnica zgolj 60.000.000 kron. Ogrska vlada baje namerava zgraditi progo skozi Uno, ki bi ne vodila po tako goratih krajih, kakor lička železnica, a da potrebuje za to še dovoljenja avstrijske in bosanske vlade, a da pogajanja dozdaj še niso dovedla do sporazumljenja. Uradne hrvaške »Narodne Novine« naglašajo glede na poročilo »Neue Freie Presse«, da dvomijo o istinitosti »Prešinega« poročila in da če bi bilo resnično, ne tangira vprašanja o lički železnici. Ban hoče v sporazumu s hrvaškim saborom storiti vse, da se odstranijo ovire glede na zgradbo ličke železnice, ki je absolutno potrebna. Uradno se poroča, da je došel hrvaški ban 25. t. m. dopoldne v Budimpešto, kjer je konferiral s Khuenom in sicer pred vsem o zgradbi ličke železnice. Ban je zastavil ves svoj vpliv, da se zgradi lička železnica.

+ **Novo društvo.** C. kr. namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novega društva. »Kat. slov. izobraž. društvo« s sedežem v Šmariji (okraj Koper).

+ **Županom v Devinu** je zopet izvoljen dosedanj župan gosp. Josip Pahor. Izvoljen je bil soglasno, kar je dokaz, da uživa popolno zaupanje od starešinov. Podžupani so, in sicer gg.: Josip Colja iz Devina, Stefan Sohan iz Jamelj in Ivan Legiša iz Medjevasi. G. župan in vsi podžupani, kakor tudi ostalo starešinstvo so izvoljeni na program Slovenske Ljudske Stranke. Bog živi za občni blagor delavne občinske zastopnike!

+ **Pred volitvami na Hrvaškem.** V Ogulinu je oblast izgnala dva zagrebška vseučilišnika, ki sta agitirala za kandidata koalicije. V Buniću pa je bila iz istega vzroka odvzeta gostilničarska koncesija bratom Knežević. Sploh igra podelitev in odvzete gostilničarskih koncesij v volivnem boju veliko vlogo. Občina Plešče, ki spada v volivni okraj Delnice-Čabar, je sklenila ob vsakih volitvah štrajkati toliko časa, da se Čabar oddeli od Delnic in

odgovoril: »Zdravnik.« Najbolj so mu bili pri srcu bolniki. Večkrat sem se zabaval z brihtnim dečkom; bil je silno mehak in občutljiv; takega je napravilo neprestano občevanje z materjo.

Svojo mater je ljubil neizmerno in nekoč mi je dejal: »Ko bi mogel en sam trenutek spregledati, bi hotel videti samo mojo mater.«

× × ×
Nekoč sem odpoval za dva tedna; ko sem se vrnil sem našel na mizi v svoji sobi črnoobrobjeno pismo. Slep Jožef je umrl po dolgi hudi bolezni.

Ni bil še pokopan; hotel sem ga še enkrat videti. Moram reči, da sem se bal prestopiti prag njih hiše. Bal sem se, da zagledam poleg mrtvega otroka zblaznelo mater.

Bilo pa je popolnoma drugače; sedela je pri njem mirna, tiha, nema in brez solze. Na belem vzglavju je počivala lepa otroška glava. Roke so stiskale majhen križ in nad njegovo glavo je gorela samo ena svetla sveča.

Njegove oči pa so bile odprte. Ganjen sem obstal; mati se je tedaj zdrnila; njen obraz je bil nežno bel in v njenih potezal se je zrcalil mir.

Počasi je prišla do mene, prijala me je za roko in pokazala smehljajoč obraz dečkov; opozorila me je na odprte oči, ki so imele v mrtvem obrazu nek poseben blešč in rekla je mirno in rahlo: »On vidi!«

osnuje samostojen čabarski volivni okraj. — Župnik Jemeršić je brzojavil vodstvu Stranke Prava, naj stori vse možne korake, da se iz Lukaškega Dugosela odpokliče vojaštvo, ki jemlje hrano zase in svoje konje siromasnemu ljudstvu, ki samo nima nič jesti. V kraju vlada popoln mir in je vojaštvo popolnoma nepotrebno.

— **Veselica v Domžalah.** 23. oktobra se je v »Društvenem Domu«, ki je bil ves električno razsvetljen, vršila prva društvena predstava. Vedno se je poprej slišalo, da so prostori preveliki. Ze pri prvi predstavi so bili skoraj premajhni! Prvikrat je nastopil novi društveni orkester pod vodstvom organista Jakoba Flisa. Vse se je čudilo, kako je mogoče v tako kratkem času povspeti se do tolike preciznosti. Tudi pevski zbor je prav ugajal. Igra »Turški križ« je pa imela popolni uspeh. To je res ljudska igra, kakršnih tako zelo pogrešamo. Izmed igralcev, ki so se vsi odlikovali, omenjamo še posebej Uršulo, Strigalico in Dihurja. K tako izrednemu uspehu je društvu le čestitati!

— **»Slovenski Mir«** se imenuje nov ruski list, ki so ga začeli izdajati mladi književniki v Petrogradu. Smer lista je medsebojno spoznavanje slovanskih narodov.

— **Irredentovska razstava** bo v Turinu. Otvorijo jo prihodnji mesec. Priredi jo društvo »Trente e Trieste«. Nacionalne in irredentovske fotografije bodo na razstavi. Gotovo jo poseti obilo neodrešencev iz Avstrije.

— **Izpremembra glede mature.** Dozdaj so pismeno maturo na gimnaziji delali tudi tisti dijaki, ki so dobili za drugi tečaj 8. razreda nezadostno spričevalo. Z odlokom naučnega ministrstva se ima odslej razredovanje za 2. tečaj 8. razreda pred početkom pismene mature zaključiti in se dijaki z nezadostnimi tečajnimi spričevali ne smejo pripustiti k pismeni maturi.

— **Umrla** je v Podsedri mati župana Avg. Preskarja.

— **Umrl** je v starosti 90 let v Vipavi g. Janez Dekleva, oče g. profesorja Dekleve na ljubljanskem učiteljskišču. V februarju je slavil zlato poroko.

— **Poročil** se je župan v Kostanjevici Lavoslav Bučar z gđno. Frido Gatsch.

— **Samoumor vojaka.** V nedeljo zvečer se je obesil na dvorišču ob telovadni drog v domobranski vojašnici vojak-novinec Anton Dernovšek, doma iz Medvoda na Kranjskem. Baje so ravnali prestrogo z njim. Ob 6. zvečer ga je zapodil neki šarž iz »kantine«; Dernovšek je iskal puško nekaj časa, nato pa je vzel vrstico od puške ter se obesil. Pravijo, da so med šarži skoro sami Nemci, ki delajo pretrdo z vojaki ter da je tudi med častniki kak višji, ki nima nič srca za ubogega vojaka.

Kako se je dijak rešil s pomočjo kolere — dvojke. Bilo je v petek, ko je v Zemunu stopil v nek razred tamkajšne realke strogi profesor matematike, vsedel se za mizo, potegnil katalog in poklical: »Jožef Altgajer!« Iz klopi se je dvignil deček bledih in izmučenih lic, pa je opotekajoč došel k tabli. Ko mu je profesor stavil vprašanje, je postal še bolj bled, kolena so se mu tresla in začel je klicati, kot bi ga nekdo stiskal za vrat: »Kolera! Kolera!« In ako ima vsak profesor, zlasti še profesor matematike, pravico do raztrešenosti, vendar se je v tem slučaju profesor popolnoma zavedal položaja. Pograbil je za katalog, zbežal skozi vrata ven na hodnik, v ravnateljstvo pisarno in klical ves čas: »Kolera! Kolera!« Ravnatelj sam se je grozno prestrašil. Letel je po hodnikih in klical vedno: »Kolera!« In nastal je šum in zmešnjava v zemunski realki. Profesorji so se kolegijalno pomešali med dijake in bežali iz učnih sob na vse strani. V teku petih minut je bila realka prazna in zaprta do »nedoločnega« roka. Samo dva profesorja sta obdržala hladno kri. Tema je bila prva misel njujina strokovna dolžnost, zato ni nanju strah toliko učinkoval. Bila sta to profesor zgodovine in profesor filozofije. Prvi se je takoj vsedel v konferenčni sobi za mizo ter začel opisovati ta epohalni dogodek v svetovni zgodovini, drugi — filozof — pa je sedel na stolu, majal z glavo in mrmral: »Bogve, če je res prava kolera!« Sum profesorja filozofije se je izkazal kot popolnoma upravičen. Pojavila se ni azijska kolera, ampak samo »cholera studentica«. Oni dijak, Jožef Altgajer, ki je bil »obolele« na kolero, je namreč Žid. V petek je bil slučajno nek židovski praznik, ni ničesar jedel, pa se zato tudi nič ni učil. Vse to se je seveda spojilo, in ko ga je profesor poklical, mu je bilo res — hudo. Sila kola lomi — rešil se je na primeren način dvojke. Drugi dan so imeli profesorji seveda mnogo težav, spraviti dijake v šole.

— **Organista na Vačah,** Josipa Brvarja, hvali in priporoča »Slovenski Narod«. Da liberalni list slavi cerkvenega uslužbenca, to je imenitno priporočilo, katero

je imenovan s svojo gospo soprogo poštno zaslužil pri liberalcih.

— **Iz Črnega vrha nad Idrijo.** Tukajšnje Katoliško slov. izobraž. društvo je priredilo 23. t. m. veleznanimivo predavanje o alkoholizmu ob navzočnosti čez 250 oseb. Gospodu predavatelju kaplanu Antonu Kastelicu najtoplejše zahvala.

— **Občinske volitve v Kostanjevici.** Pod tem naslovom me je »Slovenski Narod« št. 355 prav na grd način napadel in namigava, da je prava sreča zame, da nisem prišel v občinski odbor; kajti tam bi moral odgovoriti na javno očitavanje, da sem tekoči mesec po krivem prisegel; obenem opozarja name tudi c. kr. orožništvo in državno pravdnštvo. Na ta zlobna namigavanja in popolnoma neosnovana sumčenja odgovarjam to-le: prvič prosim, da mi dotični dopisovavec pove samo eno osebo, ki je njemu ali katerikoli osebi nasproti omenjeno očitavanje izrekla, da se z njo o upravičenosti tega zlobnega očitavanja na pristojnem mestu pomenim. Drugič prosim dotičnega, naj svoje ime podpiše, da bom vedel, s kom imam opraviti in svojo čast braniti! Na dan z imenom, potem bomo govorili! Drugače ostane lažnik in obrekovalec! Jaz odločno prepovem vsako velikodušnost od strani tako podle duše. Zapisniki celiskega sodišča so javni in vsakemu pristopni; orožniki pa tudi niso daleč od moje hiše. Torej na tak umazan način se hočete iznebiti svojega političnega nasprotnika? — Franc Kržišnik, posestnik, Kostanjevica št. 66.

— **Prodaja lesa v Bosni.** Kakor znano, je deželna vlada za Bosno in Hercegovino razpisala prodajo v ondnotnih gozdih stoječega lesa v okrogli množini 4 milijone kubičnih metrov. Ker se je za vlaganje predmetnih ponudb določil jako kratek rok, bi večini interesentov ne bilo mogoče, da se na lici mesta informirajo o lesu, ki je naprodaj. Ker so nadalje prav sedaj v lesni kupčiji nezadovoljive razmere, vsled česar bi prihod tako ogromne množine lesa na trg v tem kritičnem času celi naši trgovini in lastnikom gozdov prizadejal občutno škodo, obrnile so se trgovske in obrtniške zbornice v imenu svojih interesentov na kompetentna ministrstva s prošnjo, da se navedena prodaja za sedaj odgodi. Gotov uspeh te intervencije, katere se je seveda udeležila tudi trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, je ta, da so se roki za vložitev predmetnih ponudb za šest tednov podaljšali in določili na 1., 5., 10., 17. in 21. decembra 1910. Prizadevanje v tej tudi za našo deželo tako važni zadevi se sedaj obrača na to, da se te gori navedene termine preloži zopet, in sicer na konec meseca maja prihodnjega leta.

— **Tržaški mesarji** so zopet povišali cene mesu.

— **Novo mažarsko šolo v Slavoniji** je odprlo mažarsko šolsko društvo »Julian«, in sicer v Dol. Miholjcu.

— **Društvo dalmatinskih inženjerjev** s sedežem v Splitu se je te dni ustanovilo. Predsednik je inženir E. Nikolić.

— **Društvo za povzdigo konjereje in dirkaškega športa na Hrvaškem** se snuje v Zagrebu. Društvo bo prirejalo velike konjske semnje in dirke.

— **Delni čevljarški štrajk v Zagrebu**, ki je trajal že več tednov, se je na podlagi sporazuma z delodajalci 23. t. m. končal.

— **Iz pravosodne službe.** Fran Požega, sodnik v Kanalu, ki je prideljen najvišjemu sodišču, je imenovan svetovlastvenim tajnikom pri najvišjem in kasacijskem sodišču.

— **Trst šteje** po najnovejših podatkih sedaj 223.521 prebivalcev.

— **Stanje ozimine.** Vsled razmeroma zelo ugodne letošnje jeseni je ozimina dobro vzkalila in se razvila tako, da bo lahko kljubovala navadnim zimskim pojavom. Posebno lepa je ozimina po Gorenjskem in pa v krškem okraju ter obeta mnogo lepega pridelka.

Koliko pšenice rabi Avstrija? V Avstriji je 105 milijonov hektarjev obdelanega polja, in na 1:2 milijona hektarjev se prideluje pšenica. V letih 1908 in 1909 se je obdelalo samo 1:197 milj. ha polja za pšenico. Letos je mogoče nekoliko manj, zato je povpraševanje po pšenici večje. Na Nemškem porabijo povprečno 99 kg pšenice za enega prebivalca na leto. Avstrija šteje dandanes 28 milijonov prebivalcev. Ako računamo za vsakega teh ljudi 90 kg pšenice na leto, potem rabimo v Avstriji na leto 25.200.000 meterskih stotov pšenice. K temu je treba še prišteti setev za 1.200.000 ha polja, in izkaže se, da rabi Avstrija 28 milijonov met. stotov pšenice. Ta račun se tudi popolnoma strinja z uvozom v našo državo. Avstrija je pridelala v letih 1906 — 1585, 1907 — 1425, 1908 — 1691 in 1909 — 1591 milijonov met. stotov pšenice. Uvoz iz Ogrske izkazuje sledeče številke: leta 1906 — 1572, 1907 — 1338, 1908 — 1182 in leta 1909 — 929 milj. met. stotov. Ako odračunamo izvoz pšenice iz Avstrije, dobimo natančno število 28 milijonov

stano hrepenenje po luči in svetlobi. Ko bi imel zdrave oči, bi postal morda umetnik. Njegovo najljubše opravilo je bilo, delati iz ilovice vsakovrstne figure in risati z barvanimi svinčniki. Vedno je ponavljal eno in isto vprašanje, vedno isto prošnjo; kaj je to barva, kaj je svetloba.

Pri takih vprašanjih je prišla mati v zadrego in ni hotela sama nič vedeti o tej pisani krasoti, katere ni mogla svojemu otroku popisati. Nosila je vedno sivkasto in črno obleko.

Skušala ga je od takih vprašanj odvracati z godbo. Imela je sama lep glas in igrala je klavir mojstrsko. Dala ga je učiti violino. Pogosto sta skupaj igrala, najrajši na večer, ko je dnevna luč ugasnila; tako sta se naslajala oba bogata v kraljestvu lepote.

»To so moje najljubše ure,« je rekla mati, »ker ob takih urah sva oba enaka.«

Večkrat je mislila na svojo smrt; mislila je na sina, kako bo osamljen, kadar nje ne bode več na njegovi strani. Strepetala je ob taki misli — »Ja, ko bi mu mogla svoje oči zapustiti, potem bi rada umrla; tako pa moram živeti, zanj živeti.«

Medtem je deček dorastel in dopolnil dvanajsto leto. Oče ga je sam učil in mati je bila zraven; računala je z njim algebrske naloge in se učila z njim vred latinske vokabule in pravila. Slep Jožef je hitro napredoval, in ako ga je kdo vprašal, kaj misli postati, je

met. stotov, ki jih porabi letno Avstrija. Samo leta 1909 je bil uvoz iz Ogrske manjši radi slabe letine, toda uvozilo se je vsled tega od drugod več pšenice. Letos znaša pridelek pšenice v Avstriji 15 milijonov met. stotov. Uvoz bo znašal okoli 13 milijonov met. stotov v vrednosti 280 milijonov kron.

Cesarjev dar. Stroške za glavni oltar nove Marijine cerkve v Sarajevu v znesku 26.000 K je prevzel cesar in jih poravnal iz svojih zasebnih sredstev.

Kolera na Hrvaškem. Osjek je po § 7. pariške konvencije proglašen za okužen. Preložena je tudi perutninarška razstava na nedoločen čas. Vse šole v Osjeku so zaprte, vojaštvo ne sme iz vojašnic. Kolera se je pojavila tudi v Sv. Spasju (okraj Dolnji Miholjac), v Vukovaru, Grku, Rakovcu in Belišču. Od 10. do 25. t. m. je obbolelo v Osjeku 21 oseb na kolero, med njimi tudi neki infanterist. Umrl je dozdaj v Osjeku na kolero 15 oseb. Dravo, ki je najbrže zakužena po kolero, so vojaki zastražili. Sejmi so prepovedani. Govori se, da ne bodo z ozirom na kolero v petek volitve v sabor.

Glavni raport za rezervne častnike c. kr. 27. domobranskega pešpolka se bode vršil dne 4. novembra ob 9. uri zjutraj v častniški biblioteki v stari domobranski vojašnici. Vhod iz Poljanske ceste. Za rezervne kadete se vrši pa dne 7. novembra ob 9. uri zjutraj istotam. Naknadni raport se vrši za častnike dne 14., za kadete pa dne 16. novembra. K temu raportu imajo priti častniki in kadeti, ki se nahajajo v okolišju okrajnih glavarstev Kranj, Radovljica in Tolmin.

Trgovina z dekleti na novih alpskih železnih progih. »Deutsches Volksblatt« pri naša naslednje poročilo: Na novi pihrski železniški progi iz Linca v Trst, posebno pa na turski železnici započeli so svoje zlo-delo mednarodni trgovci z dekleti. V vseh vozovih je najti te lopove, največ pa jih je po vozovih III. razreda, v katerem se naravno vozi največ deklet, ki si služijo ruč kot dekle, pestunje, kuharice itd. Ti »trgovci« imajo s sabo vsa možna sredstva za vabo: sladkarije, pijače in seveda tudi mnogo denarja. Z dekletom začne pogovor, pove za to in to izvrstno službo v mestu, kamor da se ravno kar sam pelje, obljubi ji službo zagotovo, dá takoj denarno podporo, oziroma predumet itd. ter gleda predvsem, da izvabi iz dekleta knjižico in druge izkaze. Nato se peje z njo v Trst, kjer dekle izgine, dokler v kaki javni hiši zopet ne stopi na plan. Sedež teh lopovov je Budimpešta; čedni konsorcij ima obširne zveze z raznimi žensitbenimi posredovalnicami na Nemškem in drugod, ki mu pošiljajo v zanjke nevedne mladenke. Glavni agenti za dekliško blago na progi Solnograd—Trst in Linc—Trst so neki Jožef Wronofski, Jakob Felder in nek posebno elegantno nastopajoč Julij Steinschein; ti pa imajo pod sabo še celo vrsto drugih temnih eksistenc, ki jim pomagajo pri lovu na žrtve. Da si olajšajo posel, se trgovci z dekleti skoro vedno preskrbe s ponarejenimi priporočilnimi pismi visokih držav in v cerkvenih dostojanstvenikov iz tu- in inozemstva. — Naj bi se tudi naše ženstvo ob vsaki priliki opozarjalo na to nevarnost in ga napotilo ob vsaki potrebi na družbo sv. Rafaela.

Vojaška vest. S 1. novembrom bo vpokojen c. kr. evidenčni višji oficijal Franc Ahatz v Kočevju. Na njegovo mesto pride evidenčni asistent Rudolf Kump iz Črnomlja, na to mesto pa pride okrajni narednik Franc Schwagerl.

Slovenska Straža razpisuje službo otroške vrtarice. Ponudnice naj se zglašijo v teku treh dni v pisarni Slovenske Straže in prinesejo svoj domovinski list in spričevalo učne sposobnosti.

1000 kron je zapustil Südmarki v Schleimbachu na Nižjem Avstrijskem umrli zdravnik dr. Rupp. Slovenci — spominjajte se v svojih oporokah »Slov. Straže«!

IZ DEŽELNIH ZBOROV.

Dalmatinski deželni zbor.

Namestnik Nardelli je odgovarjal 24. t. m. na interpelacijo glede na sklepanje trgovinske pogodbe s Črno goro. Pogajati so se pričeli s Črnogorci letošnje spomlad. Zaradi jubilejnih slavnosti so se pogajanja prekinila in se nadaljujejo zadnje dni. Avstrijski pooblaščenec poslanik baron Giezsl je že odpotoval s potrebnimi instrukcijami v Cetinje. Upa, da se bodo zdaj hitreje pogajali. Zbornica sklene nato zakonski načrt, po katerem bo permanenten odsek o volivni preosnovi.

Obstrukcija v gališkem deželnem zboru. Brezposelni so ostali priračun, Nadalje

se pa pogajajo glede na kompromis o volivni preosnovi. Po zadnjem predlogu naj bi štel gališki deželni zbor 198 poslancev, in sicer 15 virilistov, 44 veleposestnikov, 3 poslance trgovske zbornice, 2 obrtnika, 36 mestnih, 10 poslancev splošne kurije in 88 kmečkih poslancev. Kmečkih mandatarov bi dobili Poljaki 50, Rusini 38. Volivna pravica v mestih je v zvezi z dveletnim bivanjem. V kmečki kuriji naj bi se uvedla splošna volivna pravica. Kdor plača direktn davek, dobi dva glasu, kdor davka ne plača, bi volil po dveh letih. Rusini zahtevajo, naj jim zagotove 30 odstotkov vseh mandatov, medtem ko jim jih priznavajo Poljaki zgolj 19. Poljaki tudi hočejo, da bi se volivni red ne smel izpremeniti 12 let, medtem ko Rusini takemu določili nasprotujejo.

Ljubljanske novice.

Ij Veliko ljudsko predavanje S. K. S. Z. Včeraj je S. K. S. Z. zopet otvorila svoja velika ljudska predavanja v »Unionovi« dvorani. Kdor se je udeležil včerajšnjega predavanja, je moral priznati, da S. K. S. Z. resno dela na izpopolnitvi svojih ljudskih predavanj in da stoji v ljudsko-izobraževalnem delu tudi v Ljubljani v prvi vrsti. Ljubljansko občinstvo to upošteva, kar je pokazalo včeraj z uprav ogromno udeležbo. Nad 200 oseb se je moralo vrniti, ker v dvorani vsled novih policijskih odredb ni bilo več prostora. Menimo, da najbolje storimo, da ponatisnemo o včerajšnji priredbi oceno uradnega lista, da se ne bo reklo, da hvalimo, ker je bila to naša priredba. Uradni list piše: »Včeraj zvečer ob pol 8. uri je priredila tukajšnja S. K. S. Z. v veliki dvorani hotela »Union« predavanje, čegar predmet so bili vtisi in doživljaji s potovanja slovenskih romarjev, ki so pretekli mesec šli v impozantnem številu v Sveto deželo, da obiščejo mesto Jeruzalem in druge svete kraje. Udeležba pri tem predavanju, pri katerem je bil navzoč med drugimi tudi gosp. knezoškof dr. Jeglič, je bila izredno velika. Cenilo se je na petnajststo poslušalcev, ki so napolnili vse seдеže in stojališča v dvorani in galeriji. Vodja slovenskega romanja, gosp. župnik Janez Kalan, je obravnaval zanimivo snov skozinskozi mikavno in zanimivo; njegova izvajanja, ki so živahno učinkovala z abundantno serijo veličastnih skioptičnih slik po načinu predstav dunajske »Uranije«, so dobila na drugi strani svečanost značaj vsled zborovega petja, ki ga je izvajalo glasbeno društvo »Ljubljana« med presledki. Tako so se dostojno obnovili spomini na slovensko romanje ter se je obenem predočilo širšemu občinstvu vse znamenitosti, ki jih nudi Sveta dežela obiskovalcu. Hvala novemu skioptikonu prve vrste, ki je čaral na veliki projekcijski površini tako plastične, jasne in natančne, krasno kolorirane slike, kakršnih se doslej v Ljubljani še ni videlo, da se je moglo gledati pokrajine in svete kraje, kakor da bi bili naravni. Med predavanjem se je pokazalo med drugim tudi sveto mesto Jeruzalem v vseh njegovih posameznostih, postaje križevega pota, katerih pet zadnjih je v cerkvi Božjega groba, posamezne, deloma v katoliški, deloma v armenski, deloma v grški posesti se nahajajoče kapele in svete kraje Kalvarije in Božjega groba, Oljsko goro z dolino Cebon in Jozafat, vrt getzemanski, cerkev in samostan »očenaša«, kjer se je vzdalo poleg 33 marmornatih plošč z vklesanimi očenaši v raznih jezikih tudi ploščo s slovenskim očenašem v spomin na slovensko romanje, dalje mošejo na kraju Kristovega vnebohoda, Betlehem s cerkvijo Jezusovega rojstva in katoliško cerkev Sv. Katarine, Jordan, Jeriho, Mrtvo morje in končno slike iz Galileje. Izborno uspelemu predavanju je sledilo burno odobravanje.« — »Slovenska kršćansko-socialna zveza« bo s temi svojimi velikimi izobraževalnimi prireditvami nadaljevala. Na splošno željo se predavanje »Slovenci v Jeruzalemu« ponovi v nedeljo 6. novembra ob 4. uri popoldne, nakar opozarjamo tudi okoličane. Takrat bo na sporedu tudi nekaj novih slik o slovenskih romarjih.

Ij Danes zvečer ob pol 8. uri javno predavanje v S. K. S. Z.!

Ij Kdor bi se želel učiti francoščine, naj se oglasi pri današnjem javnem predavanju S. K. S. Z. Poučeval bo g. profesor dr. Jož. Jerš. Tečaj se prične v prvem tednu novembra.

Ij Podružnica »Slomškove zveze« za Ljubljano vabi svoje člane k obilni

udeležbi v četrtek, 27. t. m. popoldne ob 4. uri v Katoliški tiskarni, III. nadstropje. — Predaval bode o »razvoju lep opisnega pouka« tovariša V. Mihelič iz St. Vida.

Ij Kršč. ženska zveza ima v petek, dne 28. t. m., ob 4. popoldne redno predavanje v navadnem prostoru v »Unionu«. Prosi se obilne udeležbe.

Ij Volivcev pri občinskih volitvah v Ljubljani bo v III. razredu okoli 11.000, morda še več.

Ij Nezaslišana surovost. Od početka tekočega meseca vlada v bližini vojašnic živahno življenje in domoljubni državljani rad ustavi svoje korake, da si ogleda vaje novincev. Akoravno so gledavci edini v tem, da sedaj mnogo bolj človeško ravnaajo z vojaki kakor še nedavno, trpinčenje, surovosti in preklinjanje itd. še daleko ni izginilo iz vrst vojaških, vrši se samo bolj tiho in prikrito, posebno ako se nahaja v bližini kak sumljiv civilist. O tem pričča čin neverjetne surovosti, ki se je pripetil ponedeljek dopoldne pri stari cukrarni. Nek »frajtar« 7. lovskega bataljona po imenu Dachgruber ali tako nekako, je vabil kakih 16 mož broječ oddelke nadomestnih rezervnikov. Ko je komandiral prehod v četerostop na desno, se je sprednji mož prvega para obrnil na levo. Človek bi pričakoval, da sledi temu pogrešku običajni »Herstell« in par še bolj običajnih kosmatih kletvic. Zgodilo pa se je vse kaj drugega. Vojaki so obstali kakor so stopili, tako da je grešnik gledal proti svojim ostalim tovarišem. Nato pristopi poveljujoči dolgi »frajtar«, ki se je doslej na vse mogoče načine naslajal ob zid, ter izreče kratko šalivo opazko, ki privabi rahel nasmehljaj grešnika in onih, ki so ga slišali. Mišlili so, da je to ves ukor. Takoj nato pa reče »frajtar« sprednjemu možu drugega para, ki vsled nerodnosti in pogreška grešnika iz prvega para ni mogel stopiti, kakor bi bil moral, vse nekaj drugega, tako da postanejo radostni obrazi vojakov na mestu resni, zatem pa se zaslišijo besede: »Pljuni mu zato v obraz!« Kri je zalila vojakom lice. Ničesar se še ni zgodilo. Ponovno povelje sledi in neverjetno: avstrijski vojak je na povelje pljunil vpričo drugih vojakov svojemu avstrijskemu vojaškemu tovarišu v obraz!

Ij Častni večer Davorinu Jenkotu priredi »Glasbena Matica« v nedeljo, 6. novembra v veliki dvorani hotela »Union«. Izmed njegovih številnih del bodo proizvajane skladbe nekaka zgodovinska slika njegovega dela. Od najstarejše »Pobratimije«, ki je bila zložena še pred »Naprejem«, bode častni večer prinesel tudi najnovejšo, med njimi instrumentalne skladbe.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek se uprizori prvič na slovenskem odru Franca Lehárja nova graciozna opera »Groß-Luksemburški«. — Prihodnja dramska noviteta je francoska burka »Florette in Patapou«, v kateri imajo glavne vloge komiki gg. Verovšek, Bohuslav in Povh. — Opera »Tannhäuser« se uprizori spočetka novembra; nato opera »Carmen«.

Ij Aretovan ženin. Na dolenskem kolodvoru je bil aretovan 23-letni posestnikov sin Ignacij Zupančič iz Vira pri Zatični, kateremu doma delo ni dišalo. Pred par dnevi je zapustil očetovo hišo in se peljal v Ljubljano. Njegova prva pot je bila k nekemu znanemu gostilničarju na Karolinski zemlji, kateremu je začel pripovedovati, da je ženin ter da je prišel s svojo nevesto v Ljubljano kupovat »bališ«. Povedal je tudi, da mu je zmanjkalo denarja in ga prosil za 300 kron posojila. Po daljšem obotavljanju se je gostilničar vendar odločil, da mu je posodil 220 kron. Po njegovem odhodu je začel gostilničar poizvedovati o resničnosti Zupančičevih navedb in se prepričal, da ga je ogoljufal. Šel ga je takoj zasledovat in ga končno dobil na dolenskem kolodvoru, ko se je hotel odpeljati proti domu, seveda brez »bališa«. Zadevo je takoj naznanil stražniku, kateri ga je aretoval. Danes so ga izročili deželnemu sodišču.

Ij Amater-fotografom! Ker nam je došlo od raznih strani toliko dopisov, da ni mogoče vsakemu posamezniku odgovoriti, vljudno prosimo vse p. n. interesente, da blagovolijo še nekoliko časa potrpeti, da uredi druge notranje zadeve in priprave pripravljalni odbor. Čim bode odbor sestavil klubova pravila, skliče isti en ali dva sestanka — za prijavljene bodoče člane in interesente — ki bodo pravočasno objavljeni v dnevnikih. Ob tej priliki se bode vsak lahko natančneje informiral ter izrazil svoje želje in nasvete! Prosimo

pa vse one interesente, ki nam do sedaj niso še javili naslovov, da jih naznanijo takoj na: Pripravljalni odbor društva »Klub slov. amater-fotografov« v Ljubljani. — Prosi se slavna uredništva slovenskih listov, osobito tudi vnanja, da ponatisnejo tozadevne objave v svojih listih. Pripravljalni odbor.

Ij Pobegnil je dne 20. t. m. vajenec Avgust Jančigaj, rojen 11. aprila 1897, Petru Pirca, pekovskemu mojstru v Ljubljani. Komur je sedanje bivališče nedoletnika znano, naj isto naznani podpisani varuški oblasti. — C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, oddel. IX., dne 22. oktobra 1910.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Stupica, mestna uboga, 69 let. — Martin Zgonc, užitijski paznik, 54 let.

Ij Konja sta se spela hlapcu tukajšnje trgovske trdke A. L. v trenutku, ko jih je na kolizejskem dvorišču izpregel. Drvila sta po Marije Terezije in Dunajski cesti ter Selenburgovi ulici, kjer se je eden koni pred kazino zapletel v vaje ter padel, vsled česar se je tudi drugi konj ustavil. K sreči se ni prigodila vzlic živahnemu prometu po teh ulicah nobena nezgoda, samo konj se je pri padcu znatno poškodoval.

Ij Preprečena pot. V Ameriko se je hotel izseliti včeraj 20-letni Anton Trinkaš iz Kala pri Krškem, še predno je zadostil vojaški dolžnosti. Na južnem kolodvoru službujoči stražnik je pa fanta ustavil in aretoval. Izročili so ga sodišču.

ODVEZA BOSENSKIH KMETOV.

Avstrijskemu ministrskemu predsedniku Bienenrthu se je predstavilo odposlaništvo islamskega kluba bosensko-hercegovega sabora. Deputacija je prosila, naj podpira avstrijska vlada predlogo o fakultativni odvezi kmetov, ki naj se izvede sukcesivno in fakultativno. Bienenrth je odgovoril, da zastopa avstrijska vlada stališče fakultativne odveze in da še ni prišel čas obvezne odveze.

SOCIALISTIČEN DIRINDAJ V MILANU.

Po petdnevni razpravi na tukajšnjem socialističnem shodu so glasovali o strankini tendenci. Zmagali so z veliko večino reformisti proti radikalcem in revolucionarjem. Pozneje so sklepali revolucionarji o izstopu iz stranke, a so sklenili, da ne izstopijo.

KMEČKI NEMIRI V TESALIJ.

V Tesaliji so nastali kmečki upori. Vlada v pobunjenе kraje noče poslati vojakov, pač pa zbira vojake v Atenah in v atenski okolici.

: Naročajte „Slovenca“ .:

Telefonska in brzojavna poročila.

BARON BIENERTH O NOvem VOJAŠKEM KAZENSKEM REDU.

Dunaj, 26. oktobra. Danes je v brambnem odseku avstrijske delegacije ministrski predsednik Bienenrth odgovarjal na nekatera vprašanja glede na novi vojaški kazenski red. Rekel je, da so v gotovih točkah posvetovanja o novem vojaškem kazenskem redu že napredovala, difference so le v tem, kak jezik naj se rabi pri razpravah. Upati pa je, da se v kratkem dobi tudi tu taka rešitev, ki bo ugodna stališču obeh vlad in tudi vojaškemu stališču. Predlogo predloži vlada tekom prihodnjega leta parlamentu.

POGAJANJA NA ČEŠKEM.

Praga, 26. oktobra. Tu se včerajšnji kompromisni dogovori zelo pozdravljajo. Pričakuje se, da narodno politična komisija sklepe včerajšnjih dogovorov še danes odobri.

NOVEMBERSKO NAPREDOVANJE V ARMADI.

Dunaj, 26. oktobra. Današnji odredbeni list priobčuje novemberska avanziranja v armadi.

Dunaj, 26. oktobra. Pri novembrskem avanzementu sta avanzirala dva avditorja, ki sta imela opravila s Hofrichterjem; eden je postal major-avditor, drugi pa podpolkovnik-avditor.

90 LETNICA KARDINALA GRUSCHE.

Dunaj, 26. oktobra. Dne 4. novembra praznuje kardinal Gruscha 90 letnico svojega rojstva.

DR. CRIPPENA OBESIJO.

London, 26. oktobra. Viši sodnik je določil, da Crippena obesijo 19. novembra. Kakor je Crippenov branitelj izjavil, ni Crippen še uležil rekurza proti smrtni obsodbi.

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

ur. prva največja domača
exportna trdka ur. zlatnine
in srebrnine Lastna tovarna ur. v Švici.

Tovarniška var.
stvena znamka: „IKO“

POVODNI V ITALIJI. 100 do 200 oseb utonilo!

V Cetari je utonilo vsled povodnji po nekaterih poročilih 100, po drugih do 200 oseb. Velikansko škodo so povzročile povodnji ob morskem obrežju Amalfi.

Prekinjene zveze.

Natančnih podrobnih poročil o obsegu cele nesreče še ni, ker so prekinjene brzoglavne in telefonske zveze. Promet med Pasitanom in Salernom je popolnoma prekinjen.

Porušene hiše.

V Minoriju je vsled povodnji potrdit mnogo hiš. Izgubile so življenje 4 osebe. V Maioriju so se ob neki cesti podrle vse hiše. Ubitih je 20 oseb.

Štajerske novice.

Š **Velik zaupni shod zaupnikov** »Slovenske kmečke zveze« in V. L. S. se vrši v nedeljo, dne 30. t. m., ob 3. uri popoldne v prostorih Katol. delavskega društva v Mariboru, Flössergasse 4.

Š **Poročil** se je včeraj v Ljubljani g. Ciril Geršak, inženir in podjetnik v Ormožu, z gđno. Mici Novak iz Vidma. Odlični dvojici naše najiskrenejše čestitke!

Š **Südmarka in spomin vernih duš.** Trgovci v Mariboru in na Spodnjem Štajerskem so dobili od Südmarke ponudbo, naj si naročijo sveče v korist Südmarke. Opozorjamo somišljenike, naj bodo pri nakupu sveč pozorni, da ne bodo indirektno podpirali osovražene Südmarke.

Š **V Slov. Bistrici** so občinske volitve za tretji razred ovržene, ker je nemška komisija uganjala pri volitvi razne nepravilnosti.

Š **Lepe razmere.** Na mariborskem učiteljskem vladajo čedne razmere. Te dni se je vršila pri okrajni sodnji v Mariboru razprava, ki nam podaja zanimivo sliko o razmerah na tem učiteljskem. Ravnatelj Schreiner je tožil profesorja dr. Potočnika in ta je bil tudi obsojen.

Š **Novo društvo.** V Žetilih pri Rogatu se je pretečeno nedeljo, dne 23. t. mes., osnovalo novo bralno in izobraževalno društvo; na ustanovnem zborovanju je govoril poslanec dr. Korošec. Udeležba je bila naravnost ogromna. Liberalci in nemškutarji so združeni skušali motiti zborovanje, a se jim ni posrečilo. K društvu je pristopilo takoj 140 udov, kar priča, da je bilo društvo nujno potrebno. Pozdravni govor je imel č. g. župnik Merkuš. Odbor sestoji iz najuglednejših mož in mladeničev. — Novemu društvu želimo najlepšega procvita in napredovanja!

Š **V Hočah** pri Mariboru so tamošnji nemškutarji si ustanovili veteransko društvo, ki pa je le voda za fabri-kacijo novih Štajerčijancev.

Š **Obesil** se je pri Sv. Urbanu pri Ptujtu tja došli brivec Karl Pichler.

Š **Štajerska deželna uprava podpi-ratelja vsenemških listov.** Zadnji čas se opaža, da stavi dežela svoje inšerate o raznih zakupih in razpisih raznih del le v nemške liste, slovenske pa dosledno prezira. Mariborska bolniška uprava ima oglašeno samo v »Marb. Zeitung« in graških nemškonacionalnih listih. Deželni stavbeni urad je dela za stavbo novega kursalona v Rogaški Slatini priobčil edino v listih vsenemške klike. Ali spodnještajerski Slovenci hočemo še več? Ali se naj z našim denarjem podpira tudi oholo, nas sramoteče nemško časopisje? Tega ne bomo mirno prenašali!

Š **Vladna skrb za šulverein.** Kakor smo poročali, stavi šulverein v Ceršaku ob Muri novo šolo. Ker se občani pod vodstvom občinskega odbora vsi ko en mož ustavljajo drzni nameri šulvereinov, se je takoj spočetka že videlo, da šulverein v Ceršaku ne bo uspeval. Vlada je takoj spoznala potrebo priskočiti šulvereinu na pomoč. Poslala je orožnike, ki čuvajo stavbo in delavce. Za četrti, 27. oktobra, pa je nameravan že komisijelni ogled, če je poslopje sposobno za šolo in če se sme s 7. novembrom pričeti z poukom. Stavba namreč ne odgovarja predpisom, ki jih stavijo razna oblastva napram šolskim stavbam v slovenskih krajih. Tukaj pa bo najbrže vlada izjemo delala na korist šulvereinu. Preko občinskega odbora, preko ljudske volje hoče šulverein s pomočjo vlade vsiliti to nepotrebno šolo. Poroča se nam iz Št. Ilja, da so v Spielfeldu že naročeni vozovi, s katerimi se bodo peljali v četrtek, 27. t. m., mariborski okrajni glavar, okr. nadzor-nik Dreflak, okrajni zdravnik, stavbeni komisar in podpredsednik šulvereina, dr. Baum v Ceršaku. Tako se ozira vlada na mnenje zvestega patriotičnega ljudstva!

Š **Planina.** Umrla je tukaj občesposlovana gospa Roza Adamus, vdova po oivšem graščinskem logarju Konradu

Adamus, v 82. letu, rojena Stuler iz Mo-zirja. N. v m. p.!

Živali v službi zločincev.

Moderni zločinec dresira vse mo-goče živali, da mu pomagajo v njego-vem poslu. V Parizu se je skušalo ne-davno izsiliti s pomočjo golobov več de-narja od nekega bogatega trgovca. Tr-govec je dobil pismo, v katerem se ga poziva, naj plača 4000 frankov, ako noče, da se objavijo o njem stvari, za-radi katerih bi bil obsojen. V pismu je bil naznačen tudi način, kako naj pla-ča zahtevano vsoto. Prihodnje dni bo dobil zabojček, v katerem bodo štirje golobi. Vsakemu naj priveže pod pe-ruti bankovec za 1000 frankov ter ga nato izpusti. Trgovec je res dobil go-lobe po pošti, vendar jim ni privezal bankovce na perutnice, ampak jih je izročil policiji, da dožene, kdo je njihov lastnik.

Ravnotako je bila v Parizu areto-vana neka ženska, ki je dresirala raz-ne kače, da so delale za njo. I. Sarmi-leja, bogatega pariškega trgovca, je po-zvala neka mlada gospodična Stile, naj pride k njej na dom, da uredita neke trgovske zadeve. Med razgovorom je postavil trgovec klobuk, rokavice in ročno torbo, polno denarja, na nek stol. Ko je hotel oditi, ugledal je grdo kačo, ki se je zvijala po njegovem klobuku; po tleh pa se je plazilo še nekoliko dru-gin. Trgovec se je prestrašil ter po-begnil. Na stopnjicah pa se je spomnil, da kot Francoz ne sme pustiti dame same v nevarnosti, pa se je vrnil nazaj. Na svojo srečo pa je videl gospodično, ko je prišel v stanovanje, kako je z go-limi rokami spravljala kače v nek kov-čeg. Medtem pa je ročna torba že iz-ginila.

Tudi pse dresirajo, da pomagajo pri zločinih. Tako je nedavno prišel nek zločinec v zlatarsko delavnico v Budimpešti z svojim malim psičkom. Lastnik delavnice mu je razkazoval razne dragocenosti, ki so bile v delav-nici, a pes je ostal sam v delavnici. Ko je tujec odšel s svojim psom, je zlatar uvidel, da je zmanjkalo več dragih kamnov. Preiskava je dognala, da je bil pes izučen, da žre drago kamenje.

* **Občinski red in občinski volilni red** za stolno mesto Ljubljano izide v par dneh, zanesljivo pa pred koncem tedna v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

* **Občinski red in občinski volilni red** za deželo izide ravnotam istodobno.

* **Povest »Dekle z biseri«**, ki jo je prinašal »Slovenec«, izide v kratkem kot 13. zvezek »Ljudske knjižnice« v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Mnenje gosp. dr. M. Bratoff-a,
Eski-Djumaja.

Gospod J. Serravallo
Trst.

Podal sem Vaš preparat Serraval-lovo Kina-vino z železom slabotni bolnici, ki ni imela teka, z bolečinami v vseh udih in ki je težko stala na no-gah. Z uporabo štirih butelj Serraval-lovega Kina-vina z železom se je ona popolnoma popravila in sedaj se dobro počuti.

Eski-Djumaja, 26. okt. 1908.
Dr. M. Bratoff.

Ako imate deklice ali dečke

Pristna je s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scott-ovega ravnjanja! kot navadno ribje olje. En poskus Vas bode gotovo zadovoljil.

ki doraščajo, dajte jim brez odla-sanja Scott-ovo emulzijo. Opazili bodele kmalu, da izgubljajo slabost in da niso samo čvrsti, ampak tudi živahni in veseli. V Scott-ovi emul-ziji se nahajajoče in najbolj učinkujoče ribje olje je prosto zopnega okusa in zelo lahko prebavno, pri-dobitev, ki jo je pripisovati poseb-nemu načinu Scott-ovega priprav-ljanja. Pa še več;

Scott-ova emulzija

je, kakor potrjujejo zdravniki in bolniki, bistveno bolj učinkujoča kot navadno ribje olje. En poskus Vas bode gotovo zadovoljil.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.
Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

tem-p.	čas opa- zovanja	stanje baro- metra v mm	tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvi- da v 24 urah v mm
25	9. zveč.	741'7	7'2	sl. szah.	oblačno	
26	7. zjut.	42'4	7'1	brezvešt.		0'0
	2. pop.	42'3	10'3	sl. svzh.	del. jasno	
Srednja včerašnja temp. 8'5; norm. 8'7						

BILINSKA KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihail Kastnerju v Ljubljani. 2590

Zahvala.

Po prebitki izgubi svojega pre-dragega in nepozabnega očeta go-spoda

Tomaža Jamšek

posesnika na Gorici pri Moravčah, izrekam tem potom svojo najpri-srčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za vse šte-vilne izraze sožalja in sočutja.

Zlasti pa sem se dolžan zahvaliti velečastiti duhovščini moravske župnije, ki je darovala za predra-ga rajnika sv. mašo in spremljala njegove telesne ostanke na pokopa-lišče, zlasti pa še č. g. Francisku Šperovec, ki je podelil ranjkemu očetu dvakrat sv. zakramente za umirajoče.

Vsem svojim sorodnikom in so-sedom, znanec in prijatelj, posebno se pa še gospodu posesniku Jerneju Kokalj se zahvalim za ves trud, ki so ga imeli ob boleznih in smrti mojega predragega očeta, zlasti pa se jim zahvalim, da so nepozab-nega ranjkega večkrat obiskali in tolažili v njegovi boleznih in slednjič spremili njegovo truplo v tako obil-nem številu k večnemu počitku.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat: »Bog plačaj!«

Gorica pri Moravčah, 25. oktobra 1910.

Nikolaj Jamšek
kapelan.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 25. oktobra.

Pšenica za oktober 1910	10'60
Pšenica za april 1911	10'46
Rž za oktober 1910	7'63
Rž za april 1911	7'84
Oves za oktober 1910	8'15
Oves za april 1911	8'41
Koruzza za oktober 1910	5'58

Istrijsko brinje 1910

po 18 kron za 100 kg, brutto za netto, od postaje: »Bagni St. Stefano-Levade.« Pri večjem naročilu ugodnejše cene. — Nepoznanim se pošilja proti poštnemu povzetju.

EMIL FACCHINI,
LEVADE, ISTR. 3155

St. 33.191.

Ustanove za onemogle obrtnike.

Pri mestnem magistratu podeliti je za tekoče leto dvajset povodom praznovanja 60 letnice vladanja Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva osnovanih ustanov po 100'-- kron.

Pravico do teh ustanov imajo brez lastne krivde ubužani in one-mogli obrtniki ljubljanski.

Prošnje za podelitev teh ustanov vlagati je tuuradno

do 24. novembra letos.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Opravična številka E 432/10
4

3154

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 19. vinotoka 1910 opravična številka E 432/10 se prodajo dne 9. listopada 1910 dopoldne ob 9. uri v Hrastniku blizu kolo-dvora na javni dražbi: 2 konja, 2 svinji, 2 prasca, 2 kočiji, 4 vozovi in okoli 50 q sena.

Reči se smejo ogledati dne 9. listopada 1910 v času med 8. in 9. uro dopoldne v Hrastniku.

C. kr. okrajna sodnija v Laškem, oddelek II.,
dne 19. vinotoka 1910.

Elektroradiograf „IDEAL“

SPORED: Od srede 26., do petka 28. t. m

1. Kadar mrtvi vstanejo. (Komično.) — 2. Slepč-peš. (Drama.) — 3. Revolucija na Portigalskem (Izvirne posnetek). — 4. Zarota grofa Fargasa (Zgod. drama). — 5. Čudne drsalke. (Komično.) — Dodatek ob 7. in 1/2 9. uri: — 6. Lov ostrig. (Na-posnetek.) — 7. Krščanska ljubezen. (Drama.) — 8. Letalni teden v Milanu. (Izvirno.) — 9. Postanek ekvilibrista. (Komično.) — Vsak pone-deljek in petek od 6. do 10. „Slov. Filharm.

Enonadstropna lepa hiša

na državni cesti v bližini Ljubljane, v kater se nahaja stara, v do-brem glasu, dobro idoča gostilna je na prodaj in se lahko pod jako dobrim pogoji takoj prevzame. Kupec ne potrebuje veliko denarja. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. 3132

Različna hišna oprava in knjige,

tudi sv. pismo nove in stare

zaveze je na prodaj, Sodniška

ulica 4, II. nadstr. na levo. 3132

NOVI SVET

vabi slav. občinstvo na izborne krvave, riževe in mesene

KLOBASE

ki se bodo dobile od sobote naprej. — Ob enem priporoča najboljše ljutomerski mošt.

Se priporočata veseloštopanjem

Anton in Ivana Gorše,

Da se v najem

trgovina in gostilna

v Dol. Logatcu, oziroma, ako bi dotičniku hiša ugajala, se pod ugodnimi pogoji z vsem zemljiščem tudi prod. Več se poizve pri lastniku Valentinu Debeljaku v Škofji Loki. 3132

Naprodaj imam več sto hlt.

novega

vipavskega vina

Poskušnje na razpolago do nedelje

v hotelu „Štrukelj“

soba št. 6.

3152

Mornarica v avstrijski delegaciji.

Armadni odsek naše delegacije je včeraj nadaljeval razpravo o proračunu naše vojne mornarice. Razprava je bila temeljita in velepoučna. Pokazalo se je, kako da tlačijo združeni avstrijski denarni mogotci ljudstvo.

Železni kartel odira državo.

Delegat Petelenz je grajal, ker stane pri nas dreadnought 60, na Angleškem pa le 48 milijonov kron. Kriv višje cene je železni kartel, ki do groba izmozgava davkoplačevalce.

Rahla graja Poljakov.

Vitez Kozłowski pohvali, ker je bila mobilizacija mornarice izborna. Zeli, naj bi se dogovorili z Italijo glede na to, da se zniža oboroževanje. Zahteva, naj se v bodoče vedno pravočasno skličejo delegacije.

Delegat Udržal

izjavi, da so tudi zastopniki sudetskih dežel prepričani da potrebujemo mornarico. Vprašati se moramo zgolj, če imamo za to potreben drobiž. Denar, ki ga potrebujemo za mogočno mornarico, se dobi, če dvignemo narodno gospodarstvo. Zadnji čas je, da poseže država v kartelno vprašanje in prepove oderuške kupčije. Mogoče se nam bo očitalo, da z oborožitvijo na morju ne delamo toliko zase, kolikor za naše zaveznike. Na drugi strani se pa zopet trdi, da se oborožujemo proti enemu svojih zaveznikov. Naše narodne koristi se ščitijo pri mornarici v večji meri, kakor pri armadi. Iz narodnogospodarskih razlogov bo glasoval govornik in z njim najbrže tudi ostali zastopniki češkega ljudstva proti proračunu mornarice.

Ostali govorniki.

Klofač je grajal, ker se bagatelizirajo pravice delegacije po mornariški upravi. Govori proti zgradbi novih vojnih ladij. Zahteva pojasnil o plačilnih razmerah delavcev v puljskem arzenalu in protestira, ker se uporablja vojaštvo pri volitvah na Hrvaškem.

Prof. Masaryk želi obligatna razsodišča. Prof. Mandić pravi, da bo glasoval za proračun mornarice, kar naj se ne smatra za zaupnico skupni vladi, marveč za to, ker žele Jugoslovani, da se mornarica krepko razvija in se ji ne odrečejo tista sredstva, ki jih rabi. Glede na zvezo z Italijo Jugoslovani niso optimisti in ne verujejo zagotovitvam uradnih krogov o vrednosti zveze z Italijo.

Zakaj niso bile sklicane lani delegacije?

Bienert pravi, da bo gotovo zunanji minister sam pojasnil, zakaj da niso bile lani sklicane delegacije. Za volitev delegacij ni sklical državnega zbora, ker bi stalo sklicanje državnega zbora za en dan v ta namen 130.000 K.

Poveljnik mornarice o železnem kartelu.

Montecuccoli: Stroškov za zgradbo dreadnoughtov zato ni bilo mogoče ustaviti v proračun za leto 1910, ker so se pričeli pogajati o zgradbi dreadnoughtov šele, ko je bil proračun za leto 1910 že sestavljen. Izredne razmere zahtevajo izredna sredstva. Osebnih premij mornariških častnikov, uradnikov in inženirjev se zvišajo približno za 10 odstotkov. Stanje mornarice se bo povišalo v osmih do desetih letih od 14.000 na 20.000 mož. Službena doba pri mornarici ostane štiriletna in se ne more znižati. Z ozirom na razloček zgradbenih stroškov angleške in naše mornarice naglašajo, da angleško železo ni tako drago, kakor naše in da angleški delavec več naredi, kakor naš delavec. V naših proračunih se ustavlja tudi rezervna municija, česar v drugih državah ne delajo. Municija za eno veliko ladjo stane do 9 milijonov. Provi-

zije civilnim delavcem vojne mornarice so se zdatno povišale.

Eroplani in mornarica.

Popoldne je v specialni debati izjavil grof Montecuccoli, da ne veruje na to, da bi zamogel voziti s seboj kakeroplani toliko razstreliva, da bi razstrelil kako večjo ladjo. Naše ladje imajo kljub temu obrambene topove proti zrakovplovom, ki se lahko zadenejo. Ne veruje, da bi eroplani lahko zadelo, zato brodovjem ne bodo veliko škodovali. Eroplanov ladje ne morejo zdaj še vzeti seboj, ker se ne morejo leteti z ladje.

O pravilnosti delegacijskega zasedanja.

Seitz naglašajo, da delegacije niso pravilne, ker niso bile izvoljene.

Bienert pravi, da o tem ne bo govoril, pa kdor je prepričan, da je delegacijski mandat protipostaven, ga lahko odloži ali pa ne izvršuje.

Grof Montecuccoli pravi, da ima delegacija pravico, da ne dovoli stroškov za zgradbo dreadnoughtov.

Končno je odsek odobril redni in izredni proračun vojne mornarice.

Slovensko gledališče.

»Moloh« je drama iz ruske revolucije. Birinski, rusko-nemški žid, jo je spisal kot svoje drugo delo, star komaj 26 let; zakasnel epigon Nietzscheja hodi po potih Stirnerjevega skepticizma in nadčloveštva. Avtorju so vera, kultura, ljubezen do bližnjega, socialno delo in sploh vsi ideali slepila, ki jih uporablja moloh — človeštvo kot frazo za uničevanje ljudi. Mi v idejo, ki jo propagira avtor, ne verujemo, zlasti ne, ker naj nam dokazuje vse to scenični aparat, ne pa notranjost oseb. Kdor ima jelekne živce, bo prenesel »Moloha«, kdor jih nima, naj ne hodi k repriži, zakaj Birinskega efekti so res — revolucionarni. Sempatja zazveni iz dela kakor akord poezije in hoče v višave; a takoj zaide na tla. — Nučič (Saša) je bil prav dober; njegov patos je bil povsem na mestu in retoriška tehnika mu je kaj dobro služila. Naravnost izvrsten je pa bil v prvem prizoru svojega nastopa. — Bohuslav (Ivan Ivanovič) je imel izborna masko in igral najboljšo. Bohuslav je v vsaki vlogi drugačen in to je zmoglost, ki je pri nas skoro ne poznamo. Zato je igravec, ki sega preko srednje mere. — Simaček (Vasja) je ugajal in bil v nemih scenah dober. — Pohvaliti moram Groma (Fjodor), ki je bil prav dober, ako upoštevamo, da je še začetnik. Premiev v gestah in mimiki, se je vidno trudil, da napravi iz vloge kar največ. Maska je izborna karakterizirala žida. — Thalerjeva (Njuta) je bila docela na mestu in ne vem, če bi jo Winterova pogodila boljše. Pritajeno sočustvovanje je ravno tako dobro zadela, kakor odločnost, prehode je docela izednala. Thalerjeva in Grom sta sinoči dokazala, da bosta pri potrebnih vzgoji od strani razmateljstva postala prav dobri domači moči. — Bjelkin (Danilo) je velika »Sprecher«-vloga. Tempo govora je včasih pobijal besede, tako da je skoro postal nerazumljiv. — Peček (dr. Spielmann) ni ugajal, bil je slab v maski in igri. Ivan (Skrbinšek) je bil sinoči v svojem elementu in je svojo malo vlogo rešil tehnično dobro in se poglobil v značaj. — Bukšek (Malinov) je bil preveč glasan in preteatralen. Njegova scena je itak neverjetna, oziroma neverjetno je obnašanje teroristov proti njemu. Njegovo mestoma blazno igranje je le še povečalo ta nedostatek igre. Besno sovraštvo ni istovetno z blaznostjo. — Agrafena (Danilova) nam je poleg Nučiča in Bohuslava najbolj ugajala. — Režija sceničnih efektov je bila bolj pomanjkljiva; pogrom je bil slabo insceniran; posebno koncem drugega dejanja to ni bila demonstracija, ampak karikatura, ki se je ne najde nikjer. En pisk, en udarec ob tla, dva kli-

ca — to še ni pogrom. Tudi se take stvari najprej čujejo iz dalje, potem se šele približujejo. Docela neverjetno je, da se je čulo sredi tretjega dejanja vpitje le tedaj, kadar so se vrata odprla. Takrat bi se moralo čuti močnejše, da bi moralo počasi potihniti. Sploh naravna inscenacija takih efektov se mora vaditi preje, ne šele pri premijeri.

O. O.

Voditelj v bogoslovnih vedah.

Urejuje dr. F. K. Lukman. XIII. letnik. Maribor 1910. Vsebina IV. zvezka: I. Razprave: Rant, Biblična prazgodovina in mitologija Babiloncev. — Straki, Cerkevno življenje v novem delu sedarje lavantinske škofije v letih 1828 do 1843. — Mrkun, Alkoholno vprašanje in duhovnik. — Lukman, Latinske himne srednjega veka. — Tomažič, »Veto« ali »exclusiva« pri volitvi papeža. — II. Iz duhovnega pastirstva. — III. Cerkevni pregled: Vzhodna cerkev (dr. F. Griev). — IV. Slovo. — »Voditelj« izhaja po štirikrat na leto in stane 5 K.

Anton Foerster: Dvanajst Marijinih pesmi za mešan zbor. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena part. 1 K 80 h, glasovi po 40 h. — Te pesmi so večinoma nova izdaja že natisnjenih pesmi, katere je g. Foerster še skrbneje priredil in jih je »Katoliška Bukvarna« izdala v jako prijetni in pristrčni obliki. Pesmi so umetne, vendar izpeljive vsepovsodi, kjer je količjak okusa in marljivosti. Kakor vsaka zbirka, nudi tudi ta pesmi raznega značaja; vsakdo naj si zbere, kar mu prija, vendar štev. 3, 9, 10, 11 so pravi biseri domače umetnosti. Pevododjem bodi zopet priporočeno, da natančno naštudirajo vsak glas, ker le tedaj prejmo umetne pesmi zaslužen priznanje. Dobro došla zbirka našega cerkveno-glasbenega nestorja, naj ji slede še druge.

Jan. Pogačnik: Missa in hon. St. Josephi. Op. 11. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena partituri 1 K 60 h, glasovi po 40 h. — Kar naredi Pogačnik, je vse lepo; tudi ta maša je jako čedno in skrbno zloženo glasbeno delo, po katerem naj sežejo pevovodje tem raje, ker je lahko izpeljivo. Stavki so kratki in markantni, samo kar mora biti. Večinoma homofonija, semtertje tematični poskus. Par napak je ostalo pri korekturi, katere lahko popravi vsak. Delo bodi toplo priporočeno.

P. Hugolin Sattner.

Robinson starši. Povest s podobami za otroke. — Širom sveta znana, pri vseh narodih udomačena in na vse jezike prestavljena je stara povest o Robinsonu in njegovih zanimivih dogodkih. Da se seznanimo naša deca s to odlično povestjo, ki je tudi za razvoj otroškega uma precejšnega pomena, je izšla ravnokar v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani knjiga, opremljena s krasnimi, večinoma večbarvanimi slikami in potrebnim tekstom. Cena samo 1 K 40 vin, po pošti 30 vin. več. Knjiga je izšla v lepi opremi in krasno izvedene večbarvne slike bodo tudi odraščene človeka zaneimale in zabavale.

Knjiga o lepem vedenju. »Katoliška Bukvarna« naznanja, da je povpraševanje po tej knjigi izredno živahno in ni izdaja na navadnem papirju nič

več na razpolago. Dobi pa se izdaja na finem papirju sedaj tudi broširana za 3 K in elegantno vezana za 4 K.

Kurzi efektov in menjic.

dne 24. oktobra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9290
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9290
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9665
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9665
Avstrijska zlata renta	11530
Avstrijska kronska renta 4%	9280
Avstrijska investic. renta 3 1/2 %	8270
Ogrska zlata renta 4%	11110
Ogrska kronska renta 4%	9145
Ogrska investicijska renta 3 1/2 %	8085
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1865
Kreditne delnice	66470
London vista	24080
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11757 1/2
20 mark	2351
20 frankov	1909
Italijanski bankovci	9480
Rubli	254 1/2

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino **„KŮČ“** najboljšo sredstvo 2501 4 steklenice (5 kg) franko K 4—BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Za žene in dekleta

je lepo sukneno in modno blago v veliki izbiri v nad 40 let obstoječi gvanitni trgovini. **R. Miklauc, Ljubljana** Stritarjeva ulica št. 5. Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Sanatorij „Mirni dom“

sprejema bolnike in to moške na živcih bolehaljoče. — Cene zmerni. — Ceniki zastonj. **Dr. Fran Ceh, pošta Gornja Kungota** pri Mariboru. 2736 12

Velika zaloga trboveljskega premoga

v kosih (Stückkohle) in orehovnika (Nußkohle) oddaja vsako množino od 50 kg. naprej do celega vagona, kakor tudi **briketov in razcepljena drva** na sežnje in metre se dobavlja istotam. — Vsako množino, bodisi premog, drva ali pa brikete, dostavlja se franko na dom. Za mnogobrojna cenj. naročila se priporoča z odličnim spoštovanjem **Ivana Treo,** Cesta na Rudolfovo železnico. Stev. telefona 274. 2863

Kdor zida ali rabi cementne izdelke

naj zahteva cene od **tvornice cementnih izdelkov JOS. CIHLÁŘ** :: Ljubljana :: Dunajska cesta št. 67 2586

Telefon štev. 16. 2767

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon štev. 16.

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Vzorci na razpolago!

NOVOSTI MANUFAKTURNEGA BLAGA 1910!

Vzorci pošiljava franko!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana, Stritarjeva ulica 4.

Sukno, kamgarn, damsko blago, delen, batist, zefir, kreton, platno, šifon, gradl, garniture, preproge, zavese, odeje, pletl, šerpe, rute v veliki izbiri.

SOLIDNE CENE.

351

Lepo urejena in dobro idoča

pivovarnana Kranjskem se prodaja
s posestvom, živino in vsem go-
spodarskim orodjem. Tozadevna
vprašanja na upravništvo „Slo-
venca“ pod „pivovarna“. 3120 3**Sode** iz belega hraslovega
lesa, trpežni, močni**Sode**
od finega špirta
vinski sodikrasni izdelek, iz belega hra-
stovega lesa, močne, trpežne,
popolnoma nove iz tovarne
špirta za fini spirit in za vino
pripravljeni, za vsako vino
izborni, takoj rabljivi za kar
se jamči, odda v velikosti po
300, 400, 500, 600, 700 do 1000
litrov držeče, na zahtevo tudi
100 do 200 litrov ali manjše
po prav solidnih nizki ceniIv. A. Hartmanna naslednik
Av. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cestaSode
krasni izdelki
vedna zaloga**Cene** nizke in solidne,
točna posrežba.**Učenca**sprejme fakoj v trgovino z mešan-
im blagom pod jako ugodnim po-
gojem Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo. 3144**Hotel Tratnik**
„Zlata kaplja“Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
v bližini kolodvora. 2072Lepe zračne sobe. - Priznana fina
kuhinja. - Izborne pijače. - Nizke
cene. - Lepi restavracijski prostori.**2 lepa prostora**pripravna za delavnice ali skla-
dišča, se oddata s 1. novembrom.
Poizve se pri hišnem gospodarju
Ivanu Košenina, Kolodvorska
2942 ulica št. 6. 1

so vendar najboljše! Dobe se povsod!

Najvažnejše je, da se kupi **perje in puh** popolno čisto in brez vsega duha.

Tako perje in puh se dobi pri znani trdki

Anton Šarc v Ljubljani

Selenburgova ul. 5, na vogalu Knaflcove ul. (nasproti glavne pošte)

po sledečih cenah:

Perje 1/2 kg po . . .	K 1'68	Puh siv 1/2 kg po . . .	K 5'25
" " " " " " " "	2'50	" " " " " " " "	6'25
" " " " " " " "	3'35	" bel " " " " " "	6'75
" " " " " " " "	4'20	" " " " " " " "	8'35
" " " " " " " "	5'85	" " " " " " " "	10'—

Pošilja se poštne prosto s povzetjem.

2964 1

Valični mlin v Domžalah**I. Bončar, Ljubljana**

Centralna pisarna in skladišče: Vevova ul. 6.

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

**Priporočila pšenično moko izvorske ka-
kovosti, otrobe in druge mleuske izdelke.**

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Moderne kožuhovinekakor: ovratnice, mufi, klobuki, čepice
za dame, gospode in otroke, otročje
garniture, vse v največji izbiri po zelo
ugodnih cenah v modni trgovini :-:**P. Magdič, Ljubljana**
nasproti glavne pošte. 3012**Občinski redar**se sprejme pri občini Zagorje ob Savi.
Začetna plača 800 K, službena obleka
in prosto stanovanje. Prednost imajo
bivši orožniki in oni, ki so že bili v taki
službi. — Prošnje naj se vpošljejo do
15. listopada 1910.

Županstvo Zagorje ob Savi.

Franc Weinberger

3136

ž pan.

Prihranite vsak dan4'80 do 24 kron, ako za-
vzivate železnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 vinarjev, mesto
kina železnatega vina, ki
ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi
moral izpiti eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Politiška steklenica
Piccoli-jevega železnatega
vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

Naprodaj sta

2 križeva pota 2nova, eden 100 cm, drugi 150 cm visok.
Cene po dogovoru pri Franc Tomanu,
podobarju in pozlatarju, Valvazorjev
trg št. 1, Ljubljana. 3007**Bež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“
M. LEUSTEK**

Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu
priporočila ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko
prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepuje
je lasišče in
preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje
izbor-
no proti zoboboli in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K. 3499Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.**Razprodaja.**Dvojnata okna z železnim okrižjem, duri,
vse dobro ohranjeno, kompletno z oboji
vred, — popoln izborni **štedilnik** in par
sto štirjaških metrov špuntanih in spahnjenih
enostransko pleskanih **desk**, skoraj popol-
noma novih, ter razno drugo se bode prodalo
v nedeljo, dne 30. oktobra ob 1/2 2. uri
popoldne v Medvodah na dražbi. 3122**IZPELJAVA**
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

**C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICA DELNISKA DRUŽBA
> MERCUR < OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.**

Podružnice.

Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski
Zumburg, Olding, Maran, Novi Jicin, Plzen, Praga, Lissabon, Dunajsko Novomesto, Lvitava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJAvseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnic, srečk l. t. d., l. t. d.Zavarovanje proti izgubi pri državnih srečih in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zaslonj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.